

Pomocna dłoń EFS

Zrobienie zakupów czy przygotowanie i podanie posiłku, na pozór błahe czynności, dla niektórych niewykonalne. To między innymi tym osobom, dotkniętym przez los, pomaga Europejski Fundusz Społeczny. W regionach mogą liczyć na pomoc, która ma poprawić ich trudną sytuację życiową ograniczającą ich codzienne, samodzielne funkcjonowanie.

Mowa tu o osobach określanych jako niesamodzielne, które zgodnie z wytycznymi Ministra Rozwoju i Finansów, ze względu na swój wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają opieki lub wsparcia. Programy regionalne umożliwiają im udział w życiu społeczności lokalnej. Chodzi o to, by mogły funkcjonować w sposób niezależny i bezpieczny. Czasem będzie to opieka pielęgnacyjna, pomoc w sprawach urzędowych czy sprawunkach, a czasami to, co dla osób starszych i samotnych może mieć znaczenie najbardziej istotne – częstszy niż zwykle kontakt z otoczeniem.

Przeszkolą, poradzą, zastąpią

W ramach programów regionalnych stworzono szereg możliwości ubiegania się o wsparcie dla osób niesamodzielnych. Zaczynając od działań skierowanych do ludzi z ich najbliższego otoczenia, tj. opiekunów faktycznych.

Najczęściej są to członkowie rodziny, którzy nie zajmują się opieką zawodowo i nie pobierają z tego tytułu wynagrodzenia. Mogą oni natomiast uczestniczyć w szkoleniach i kursach, a także skorzystać z fachowych porad psychologów oraz osób, które wyjaśnią im arka systemu, w którym przyszło im działać. Pieniądze są przeznaczone również na świadczenie usług na rzecz osób niesamodzielnych, w zastępstwie ich opiekunów faktycznych. O wsparcie mogą się ubiegać m.in. podmioty działające w obszarze pomocy i integracji społecznej, organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej, a także inne podmioty realizujące zadania związane z opieką nad osobami niesamodzielnymi¹.

Jak dobrze mieć sąsiada

W ramach innej formy pomocy, tj. sąsiedzkich usług opiekuńczych, osoby niesamodzielne mogą liczyć na pomoc w tak prozaicznych czynnościach, jak zrobienie zakupów czy przygotowanie i podanie posiłku. Taka pomoc sąsiedzka przewiduje również wsparcie w sprzętaniu, opłaceniu rachunków czy załatwieniu spraw urzędowych. Czasem dla osoby niesamodzielnej wystarczającym wsparciem będzie po prostu wspólny spacer z opiekunem.

Jeśli już w trakcie lektury tego tekstu zastanawiacie się, czy możecie pełnić rolę takiego uczynnego sąsiada, warto wiedzieć, że nie musicie posiadać kwalifikacji wymaganych w usługach opiekuńczych. Konieczne będzie natomiast przynajmniej 8-godzinne szkolenie przygotowawcze, podczas którego zapoznacie się m.in. z zasadami etycznymi i zasadami

¹ Szczegółowe informacje zawiera każdorazowo dokumentacja konkursowa.

współzycia społecznego. Szczegóły świadczenia przez Was usług opiekuńczych, takie jak zakres czynności, wynagrodzenie lub warunki wolontariatu itp., zostaną natomiast ustalone w specjalnej umowie. Podpisuje się ją z osobą niesamodzielną (lub jej opiekunem prawnym, ew. opiekunem faktycznym) oraz podmiotem realizującym sąsiedzkie usługi opiekuńcze.

Jestem dobrym kandydatem do pełnienia roli opiekuna osoby niesamodzielnej jeśli:

- mieszkam blisko swojego przyszłego podopiecznego,
- jestem osobą zdolną do pracy,
- będę pozostawać w codziennym kontakcie z podopiecznym, w sytuacjach wyjątkowych również w nocy,
- odbędę szkolenie przygotowawcze,
- podpiszę kontrakt trójstronny, określający szczegóły naszej współpracy.

Pamiętajmy, że wymogi te mogą się różnić w zależności od gminy.

Opieka w miejscu zamieszkania

Inną formą usług opiekuńczych są usługi świadczone w miejscu zamieszkania osób niesamodzielnych. Ich zakres jest na pierwszy rzut oka zbliżony do pomocy sąsiedzkiej i obejmuje m.in. zakupy, przygotowanie posiłków, sprawy związane z utrzymaniem porządku w najbliższym otoczeniu podopiecznego oraz dbania o jego higienę osobistą. Opiekun pomoże również w załatwianiu spraw urzędowych i związanych z ochroną zdrowia.

Usługi w miejscu zamieszkania to jednak nie tylko zakupy czy pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego osoby wymagającej wsparcia. W przypadku tego rodzaju usług dochodzą m.in. kwestie związane z czynnościami pielęgnacyjnymi zaleconymi przez lekarza. Poza ww. czynnościami, opiekun osoby niesamodzielnej będzie więc również odpowiadał za pomoc przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych, zmianę bielizny osobistej i pościelowej, pomoc w układaniu osoby leżącej w łóżku itp.

Dlatego też wymagania wobec osoby świadczącej usługi w miejscu zamieszkania są bardziej rozbudowane, niż w przypadku pomocy

sąsiedzkiej. Opiekę nad osobą niesamodzielną może w tej formie sprawować osoba spełniająca określone wymogi dotyczące kwalifikacji lub kompetencji.

Analogicznie jak przy usługach sąsiedzkich, podpisywana jest też specjalna umowa. W przypadku usług realizowanych w miejscu zamieszkania obowiązują również pewne wymogi w zakresie dokumentowania ich świadczenia, a także monitoringu i okresowej ewaluacji.

Mieszkanie ze wspomaganie

Kolejną z form wsparcia są tzw. usługi mieszkalnictwa wspomaganego, skierowane do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W przypadku osób niesamodzielnych istnieje możliwość skorzystania z mieszkania wspieranego, które jest alternatywą dla tradycyjnych placówek opiekuńczych i umożliwia osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami skorzystanie z usług opiekuńczych lub asystenckich, w ramach pobytu stałego lub okresowego.

Jeszcze inną pomoc osobom niesamodzielnym oferują dzienne domy pomocy, które zapewniają całodienne usługi opiekuńcze, również o charakterze specjalistycznym, a także aktywizację w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej. Osoby starsze, którym np. doskwiera samotność, mogą natomiast udać się do klubu seniora. Wiele placówek tego typu oferuje zajęcia plastyczne, muzyczne, czy komputerowe. Seniorzy mogą również wziąć udział w organizowanych wycieczkach i wydarzeniach kulturalnych.

Maciej Kolczyński

- Więcej informacji znajdziecie na stronach poświęconych programom regionalnym realizowanym w Waszym województwie w latach 2014-2020.
- Warto posłużyć się hasłami „usługi opiekuńcze” oraz „wsparcie osób niesamodzielnych”.

Linki do adresów poszczególnych programów znajdziesz na stronie:

www.funduszeuropejskie.gov.pl